

Bijlage 6

Aanbod bibliotheek Lek & IJssel

BoekStartcoach

- De BoekStart-coach is een interventie binnen het programma BoekStart, om ouders te ondersteunen bij het voorlezen en met name laagtaalvaardige ouders gemakkelijker te bereiken en te stimuleren.
- De BoekStart-coach werkt wekelijks op en samen met de JGZ en ondersteunt de jeugdarts en jeugdverpleegkundige door met ouders in gesprek te gaan, een luisterend oor te hebben en gerichte voorleesondersteuning te bieden.
- De BoekStart-coach maakt persoonlijk contact met ouders en bouwt zo een vertrouwensband op. In de wachtkamer gaat de BoekStart-coach ongedwongen in gesprek met de ouders en ontdekt of het nodig is om ouders te stimuleren om hun kinderen voor te lezen. Het contact met de ouders zorgt ervoor dat de BoekStart-coach ouders ook kan informeren en begeleiden naar andere programma's als de VoorleesExpress of het Taalhuis.
- De doelstelling is om (laagtaalvaardige) ouders bewust te maken van het belang van voorlezen, het verhogen van het percentage van (laagtaalvaardige) ouders dat gaat voorlezen, het verhogen van het percentage van (laagtaalvaardige) ouders dat het BoekStart-koffertje komt ophalen en de bibliotheek bezoekt.

BoekStart in de kinderopvang

- BoekStart in de kinderopvang is een overkoepelend (voor)leesbevorderend programma voor de kinderopvang. Er wordt structureel samengewerkt door de kinderopvang, ouders, bibliotheek en GGD om gezamenlijk doelen te realiseren.
- De doelstelling is om kinderen in de leeftijd van nul tot vier jaar via de kinderopvang met boeken en het voorlezen ervan in aanraking te laten komen, bewustwording en training van professionals over het belang van het voorlezen en het opnemen van voorlezen in het pedagogisch beleid. De bibliotheek begeleidt en coördineert het programma en voert het (deels) uit.
- Het project bestaat uit de volgende bouwstenen:
 - Bouwsteen 1: training voorleescoördinator (professionals)
 - Bouwsteen 2: training interactief voorlezen in de kinderopvang (professionals)
 - Bouwsteen 3: uitbreiding en verdieping training interactief voorlezen in de kinderopvang
 - Bouwsteen 4: training media voor ukkies (professionals)
 - Bouwsteen 5: voorleesmodules voor kinderopvang (professionals)
 - Bouwsteen 6: workshop voorlezen is leuk! (ouders)

VoorleesExpress

- Met het leesstimuleringsprogramma de VoorleesExpress verbindt Bibliotheek Lek & IJssel, samen met school en kinderopvang, getrainde vrijwillige voorlezers aan kinderen en ouders met een taalachterstand.
- Een kind heeft vanaf zijn geboorte een grote honger naar kennis en taal en een enorm vermogen om taal op te slokken. Helaas groeien in Nederland veel kinderen op in een taalarme omgeving. Deze kinderen beginnen hun schoolcarrière met een taalachterstand en blijken deze daarna niet of nauwelijks meer in te lopen. De VoorleesExpress zorgt ervoor dat kinderen met een taalachterstand extra aandacht krijgen en er thuis een taalrijkere omgeving ontstaat.
- De doelen van de Voorleesexpress zijn: inzet op gelijke kansen in het onderwijs, voorkomen van laaggeletterdheid, het benutten van de invloed van ouders en een stimulerende thuisomgeving
- Twintig weken lang komt een vaste (vrijwillige) voorlezer thuis bij gezinnen met kinderen (2 tot 8 jaar) om het voorleesritueel te introduceren. Op laagdrempelige wijze biedt de voorlezer ouders handvatten om het (voor)lezen zelf over te nemen en boeken een blijvende plek te geven in het dagelijks leven. Ook bibliotheekbezoeken van ouder, kind en voorlezer, zijn onderdeel van het traject.
- School en de kinderopvang zijn als toeleiders, essentiële partners van de bibliotheek in dit project. Vooraf vindt een intake met de ouders en naderhand feedback met de toeleider plaats.
- Alle voorlezers worden door de bibliotheek getraind in interactief voorlezen, media voor jonge kinderen, gespreksvoering met laagtaalvaardige ouders en doorverwijzen naar andere programma's als Taalhuis.

Taal & ouders: voorkomen én genezen

- Uit onderzoek blijkt dat investeren in laaggeletterde ouders loont. Laaggeletterde ouders worden gelukkiger, zelfredzamer en sociaal actiever als ze deelnemen aan taalcursussen. Ze zijn onafhankelijker en hun zelfvertrouwen neemt toe. Hun kansen op de arbeidsmarkt verbeteren en ze voelen zich vaak gezonder. In Nederland is 18% van de 15-jarige leerlingen laaggeletterd. Betere spraak-, lees- en schrijfvaardigheden zorgen voor een betere toekomst voor zowel ouder als kind. Meer taalvaardige ouders verminderen het risico op laaggeletterde kinderen.
- Dit project bestaat uit: wekelijkse laagdrempelige taalloop met begeleiding (op bijvoorbeeld zaterdag) voor ouders en taal(speel)activiteiten voor (hun) kinderen in de bibliotheek (bij het Taalhuis), met coördinatie, begeleiding en training van vrijwilligers door de bibliotheek. De supervisie wordt georganiseerd door een taaldocent. En de coördinatie van jeugdactiviteiten door een leesconsulent van de bibliotheek.
- Het doel is om ouders te ondersteunen in en het ontwikkelen van hun eigen taalvaardigheden en tegelijk de taalvaardigheid van kinderen spelenderwijs te verbeteren; ouders maken de koppeling naar de taalstimulering van hun kind.

Verteltas

- De Verteltasmethode versterkt de leesomgeving en de taalontwikkeling van kinderen én hun ouders door een combinatie van taalontwikkeling van kind en ouder, ouderparticipatie, ouderbetrokkenheid en leesbevordering. Door de Verteltasmethode raken ouders meer betrokken bij het onderwijs en er ontstaat een betere samenwerking tussen school en gezin. De Verteltassen worden door ouders gemaakt en bedacht en met hun kinderen thuis en op school gebruikt. Tijdens het maken van de tassen vindt ontmoeting en gesprek plaats tussen ouders. Voor NT2-ouders biedt het een oefening in spreken.
- Een prentenboek en een daaraan gekoppeld informatief boek vormen de basis van de Verteltas. Daarbij wordt het spelmateriaal zo bedacht en gemaakt dat het de taalontwikkeling en het leesplezier van het kind stimuleert. Dit alles wordt verpakt in een aantrekkelijk vormgegeven stoffen tas. Daarnaast bevat de Verteltas tips voor ouders voor het gebruik van het spelmateriaal en een schriftje waarin ouders ideeën en opmerkingen kunnen schrijven.
- De Verteltassen worden in de kinderopvang (en in de kleuterklassen van het basisonderwijs én door de vrijwilligers van de VoorleesExpress) gebruikt en beurtelings uitgeleend aan ouders.
- Iedere tas vertelt zijn eigen verhaal, elke tas heeft een ander thema, zodat het steeds een verrassing voor peuters en kleuters is wat er uit de tas tevoorschijn komt. Ouders raken meer betrokken bij de ontwikkeling van hun kind.

Themakisten

- Ter bevordering van de taalontwikkeling van peuters en kleuters.
- De inhoud van de kist bestaat uit: boeken rond het betreffende thema, een map met verwerkingsuggesties en materialen voor de aankleding van een thematafel.

Bibliotheek leest bij u voor op locatie

- De bibliotheek verzorgt wekelijks een voorleessessie op locatie, op een tijdstip dat bij het ritme van de groep past. Op deze manier biedt de bibliotheek kwalitatieve ondersteuning van de leesbevordering in de kinderopvangorganisatie. Vrijwillige ervaren voorlezers zijn door de bibliotheek getraind in interactief voorlezen. Zij brengen elke week een aantal boeken mee (uit de collectie prentenboeken en andere media) om met de kinderen in de groep een voorleesmoment te beleven. De keuze van de prentenboeken sluit ook aan op de methodes en thema's waarmee de kinderopvang werkt.
- Voorlezen prikkelt de fantasie en stimuleert de taal- en spraakontwikkeling en sociaal-emotionele vaardigheden.

Oudercomponent vve: Bibliotheek op bezoek - Voorlezen!

- Ouderbetrokkenheid is een onderdeel van vve en is een belangrijke factor als het gaat om een optimale ontwikkeling van de allerjongste kinderen.
- De lees-mediaconsulent van de bibliotheek organiseert en leidt de bijeenkomst met ouders en kinderen over het onderwerp voorlezen. Er wordt voorgelezen aan kinderen en ouders (met als doel het promoten van leesplezier én didactisch voorbeeld hoe kan je, als ouder, goed gaan voorlezen). Daarna volgt een voorbereide verwerkingsactiviteit voor kinderen, onder leiding van de pedagogisch medewerker. Tegelijkertijd worden de ouders door de mediaconsulent meegenomen in het verhaal over het belang van voorlezen en welke voordelen de lokale bibliotheek hun kind en gezin aanbiedt.
- Het doel is: ouders bewust maken van hun rol en mogelijkheden om de taalontwikkeling van hun eigen kinderen thuis te stimuleren (door voorlezen en het maken van een rijke leesomgeving thuis) en ze ondersteunen in deze rol. En bewustwording over de mogelijkheden die de bibliotheek daarbij biedt.

Partnerschap in voorleesbeleid

- Vanuit geformuleerde kwaliteitscriteria voor de voorschoolse voorzieningen, zijn er veel aanknopingspunten te vinden om samen te werken aan gemeenschappelijk voorleesbeleid. Zowel aan het met elkaar vaststellen ervan als het gepland en gezamenlijk werken daaraan.
- Het doel is: door als professionals van de kinderopvang, het onderwijs, ouders, en de bibliotheek, de krachten te bundelen, kan er structureel en gezamenlijk aan de taalontwikkeling worden gewerkt. Een doorgaande (voor)leeslijn is een wezenlijk onderdeel van de doorgaande leerlijn. Gezamenlijke activiteiten zoals scholing en kennisuitwisseling worden mogelijk en zijn wellicht ook efficiënter en kostenbesparend.
- Gemeentebreed voorleesbeleid is in IJsselstein al vastgesteld (bijlage 7) en is de basis om nu praktisch handen en voeten te geven.